

Mi a kettőslelkűség

A fogalom kétszer fordul elő az Újtestamentumban: Jakab 1: 8-ban és a 4: 3-ban. Előbbi helyen az állhatatlan ember neve a kettős lelkű, kit a széltől hányt-vetett tengerhullámhoz hasonlít a 6, ígerészben, aki minden útjában megmutatja állhatatlanságát és kinek főbaja a *diakriszia*, azaz az a lélekbetegség, melyben a dolgokat a szív nem egyszerűen, igazán, tisztán látja, hanem kettősen, így is, úgy is, ahogy befolyásolják, vagy ahogy érdeke megkívánja; az a pillanatnyi érdek, mely folyton változik az ember életében. A másik hely, (Jakab 4: 8) a kettőslelkűségből való szabadulás útját mutatja meg: „*Tisztítsátok meg kezeteket, ti vétkesek! Tisztítsátok szentté szíveteket, ti kétlelkűek*”. A további út a gyász, szemlesütés, az Úr előtt való megalázkodás /9. ígerész/, melyet Isten felemeléssé változtat.

Az az út, melyen a kettőslelkűségtől megszabadulunk, egyúttal megmutatja azt az utat is, amelyen a kettőslelkűségbe jutunk. Ha a megszabadulás útja a gyász, böjt, megalázkodás, akkor a kettőslelkűségbe jutás útja a könnyelműség, szégyentelenség, felfuvalkodás. Kettőslelkűvé válik az az ember, aki nem veszi komolyan az igazságot, hanem azt úgy hirdeti vagy vallja, ahogy akkor éppen jónak látja. Az ilyen ember nem tiszteli az igazságot, ami a valóság, vagyis nem tiszteli Istent, Aki az igazság és valóság. Az ilyen ember fölemeli magát a magasba és azt mondja: az lesz az igazság, amit én kimondok. Majd én szabom meg az igazságot! Ez a lelkület a Sátán lelkülete, akinek a neve görögül „*diabolosz*”, mely szó a „*diakrimenosz*”-al rokon. A görög „*dia*” igekötő szétválasztást jelent, mely fogalom még erősebben benne van a „*diakrinein*” igében, hol a „*krineain*” szétválasztást, ítéletet jelent. A szétválasztásban magában nincsen baj, mert az igazat és hamisat, a tisztát és tisztátalant, az igazságosat, jogosat és jogtalant szét kell választanunk, és az igaz, jogos és tiszta mellé kell állnunk. De a baj ott kezdődik, mikor a szív nem választ a kettő között, hanem hamisan felfogott érdekből mindkettőt magában tartja, hol az egyiket, hol a másikat vallja. Így a szív lesz kettős. Ha pedig a szív állandóan kettős, azaz kétféle ítéletet hoz, hol így, hol úgy dönt, akkor lassanként a kettősség átmegy a jellembe, a törekvésbe, a lelkületbe: azaz az ember kettőslelkűvé válik. A kettőslelkűség a kéttősszívűség következménye.

A szív ugyanis a Biblia nyelvhasználata szerint az öntudat székhelye, az a bírói fórum, ahol az emberi én ül a trónuson és ítél, dönt, uralkodik. Más kérdés, hogy vannak-e alattvalói és ítéleteit és döntéseit kik fogadják el. Valahol mindenesetre elfogadják, és megőrzik a szív ítéleteit és döntéseit: az ember saját lelkében, melyet szív alakít ki ítéleteivel és döntéseivel. A "lélek" szó a Szentírásban két értelemben fordul elő:

a). tágabb értelemben az ember egyéniségét jelenti, szemben a testtel, amelyet kormányoz, és az emberi szellemmel „*pneuma*”, amely a lélek ablaka a szellemvilág felé; ebben ez értelemben a szív a lélek szerve.

b). a lélek szűkebb értelme a tágabb értelemben vett lélek öntudatlan része, tehát az érzelmek, indulatok, törekvések műhelye, az emlékezet raktára, és a jellem lakóhelye. Ebben a szűkebb értelemben a lélek a szívvel szemben áll; utóbbi a tudatos lélek, a szűkebb értelemben vett lélek a tudattalan lélek. A tudattalan lelket, tehát a jellemet a szív alakítja ki lassanként, évről-évre, azaz, hogy gondolkodik, ítéel, elhatároz, és ítéletei és meghatározásai a lélekben nyomokat hagynak hátra, alakítják a jellemet; a jellemnek megfelelően rakódnak le az emlékezések, a jellemnek megfelelően kellnek újra fel, és jelentkeznek a tudatban, azaz a szívben; a jellemnek megfelelően állnak elő, tevődnek össze az indulatok és érzelmek, tehát a törekvések is. A kettőslelkűséget tehát a szív kétértelmű, nem őszinte, következtelen ítéletei és határozatai teremtik meg, és a kettőslelkűséget az szünteti meg, ha a szív megtér, együgyűvé, egyrétűvé, vagyis őszintévé, igazzá, tisztává válik. A három fogalom körülbelül egy.

A kettőslelkűség tehát betegség, melyet az ember könnyelműségével, arcátlan-ságával, fölfuvalkodottságával szerez magának; de amikor megszerezte, akkor nem uralkodik rajta, hanem az őrajta. A kettős lelkű ember állhatatlan, azaz nem tud, ha akar sem megmaradni, elvek, eszmék, szent törekvések mellett, hanem a pillanatnyilag változó érdekek rabszolgája lesz, olyan mint a széltől hányt-vetett tengerhullám. Ez az állhatatlanság jelentkezik abban is, hogy képtelen a hitre, vagyis a bizalomra, mert ha másik nézetet hall, azonnal annak a befolyása alá jut, kétségek fogják el az ügy igazsága felől, melyet képvisel, és a személyek felől, kiket társakká választott az élet útján. Szánalmas, megbízhatatlan, használhatatlan lélekroncs, akiből előbb-utóbb kiábrándulnak embertársai is. Megbízhatatlan a jelleme, más szóval jellemtelen, mert meggyőződéseiben, útjaiban nincs gerinc, nádszálként hajlik ide-oda. Maga sem veszi észre, hogy homlokegyenest ellenkező nézeteket, meggyőződéseket vall, életének nincs iránya, a szél szerint forgószélkakas, mely nem mutat örök irányt, csak azt, hogy merről fúj a szél. Az ilyen ember beteg, de maga tette magát beteggé.

Van-e gyógyulás ebből a rút, gonosz és igen gyötrelmes betegségből? Jakab szerint van; de a gyógyulás igen fájdalmas és nagy áldozatba kerül. Azt mondja Jakab „*Közeledjétek Istenhez, majd Ő is közeledik hozzátok! Tisztítsátok meg kezeteket, ti bűnösök; szenteljétek meg szíveteket ti kettőslelkűek!*

Nyomorgassátok magatokat, gyászoljatok, sírjatok! Nevetétek gyászra forduljon, örömtök megszegyenülésre! Alázzátok meg magatokat az Úr előtt, és majd Ő felmagasztal titeket!” Ez azt jelenti, hogy csak hosszas, nehéz, kínos és magunkat

nem kímélő életmóddal válhatunk kettőslelkű emberekből egyenes, igaz lelkű emberekké; félnünk kell magunktól, mint a tolvajtól és hazugtól; utálnunk kell magunkat, mint a fertőzött beteget. Mindig résen kell lennünk, hogy szívünk a ránk nehezedő rettenetes múltnak, a megszokottságnak hatása alatt nem fog-e újra hazug ítéleteket és gonosz döntéseket hozni. Lelki zsákruhában kell járnunk, örök böjtöt tartanunk, míg lassanként szívünk rászokik az igaz, következetes, tiszta ítéletekre és határozatokra.

A kettőslelkű ember becsstelen, és a becsstelen embernek igen nehéz rászokni a becsületességre: de megéri! Isten segítségével sikerül! Magunk elhatározására és magunk erejével soha. Tehát bűnbánattal kell Istenhez közelednünk, és a becsstelenségből életünket, cselekedeteinket megtisztítanunk: erre vonatkozik ez a felhívás: *„Tisztítsátok meg kezeteket ti bűnösök!”*

Meg kell tisztítanunk a becsstelenségtől tudatunkat, gondolkodásunkat, azaz szívünket Istennek kell szentelnünk, mindig körülötte forognunk gondolatainkban, mindig Őt szolgálnunk elhatározásainkban. Erre vonatkozik a második felszólítás: *„Szenteljétek meg szíveteket, ti kettőslelkűek!”*

Kettőslelkű és bűnös, - párhuzamos, tehát hasonlót jelentő fogalmak.

Nehéz idők, amelyekben Isten rostálja a lelkeket, sok kettőslelkű embert nevelnek. De ezek az idők nevelik az őszinte, egyenes, tiszta lelkeket is.

Nehéz és hasznos idők! Ezekben születnek az igazság fiai!

„Csia Lajos - feljavított kézírata.”